

વિસ્તરણ શિક્ષણ નિયામકશ્રીની કચેરી
નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી
એરુ ચાર રસ્તા, નવસારી-૩૯૬૪૫૦

પરિપત્ર

આથી નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટી હેઠળ ફરજ બજાવતા તમામ યુનિટ/સબ યુનિટ કચેરીઓના વડાઓને જણાવવાનું કે, રાસાયણિક ખાતરના રીટેલર્સ/ વિક્રેતાઓ દક્ષિણ ગુજરાતના સાતેય જિલ્લાઓમાં ખેડૂતોને રાસાયણિક ખાતરનું વેચાણ કરે છે. આ વિક્રેતાઓ રાસાયણિક ખાતરના કાર્યક્રમ ઉપયોગ અંગેની વૈજ્ઞાનિક જાણકારી મેળવી શકે તે માટે રાજ્ય સરકારશ્રી તરફથી નવસારી કૃષિ યુનિવર્સિટીને ૧૫ દિવસીય "સર્ટીફિકેટ કોર્સ ઓન ઈન્ટીગ્રેટેડ ન્યુટ્રીયન્ટ મેનેજમેન્ટ ફોર ફર્ટીલાઈઝર ડીલર્સ" શરૂ કરવા જણાવેલ છે.

સદરહુ કોર્સ અત્રેની કચેરી ખાતે શરૂ કરવા માટે માન. કુલપતિશ્રીની મંજૂરી મળેલ છે. કોર્સ માટેનો અભ્યાસક્રમ આ સાથે સામેલ પરિશિષ્ટ-૧ મુજબ છે, જેમાં જણાવેલ વ્યાખ્યાન અને પ્રાયોગિક કાર્ય માટે વ્યાખ્યાતાઓ/વૈજ્ઞાનિકશ્રીઓની ફાળવણી કરીને માહિતીને MS WORD, SHRUTI, FONT SIZE 12માં તૈયાર કરી અત્રેની કચેરીના ઈ-મેઈલ inputdealer@gmail.com પર તા.૨૧/૧૧/૨૦૧૯ સુધીમાં મોકલી આપવા વિનંતી છે.

જા.નં. નકૃયુ/વિશિનિ/ડી-૨/વેબ-૪૨/૨૦૧૯
નવસારી તારીખ : ૧૩/૧૧/૨૦૧૯

વિસ્તરણ શિક્ષણ નિયામક

પરિશિષ્ટ-૧

“સર્ટીફિકેટ કોર્ષ ઓન ઈન્ટીગ્રેટેડ ન્યુટ્રીયન્ટ મેનેજમેન્ટ ફોર ફર્ટીલાઈઝર ડીલર્સ”નો અભ્યાસક્રમ

સમયગાળો: ૧૫ દિવસ (૩૨ વ્યાખ્યાન + ૧૨ પ્રાયોગિક)

► વ્યાખ્યાનનો વિષય અને વ્યાખ્યાનની સંખ્યા:

અ.નં.	વ્યાખ્યાનનો વિષય (દરેક વ્યાખ્યાનનો સમય ૧ કલાક)	વ્યાખ્યાનની સંખ્યા	વ્યાખ્યાતાનું નામ, હોદ્દો અને મો. નંબર	વિષય
૧	જુદા જુદા ખાતરોની ખાસિયતો, તેમાં રહેલ તત્વોનું પ્રમાણ, કાળજી, પરિવહન અને સંગ્રહ	૨		સસ્થ વિજ્ઞાન
૨	ખાતરોમાં થતી ભેળસેળ	૧		
૩	પાક ઉત્પાદનમાં છાણીયું ખાતર, લીલો પડવાશ, કંપોસ્ટ અને અભસિયાંના ખાતરનું મહત્વ	૨		
૪	સેન્દ્રિય તથા કમ્પોસ્ટ ખાતરો તૈયાર કરવાની પદ્ધતિઓ	૨		
૫	સજીવ ખેતી અને તેના ઘટકો	૧		
૬	રાસાયણિક, સેન્દ્રિય અને જૈવિક ખાતરો આપવાની પદ્ધતિઓ	૨		
૭	કૃષિ અને જમીનનું સંરક્ષણ	૧		
૮	આવશ્યક પોષક તત્વો અને પાક પોષણમાં તેમની ભૂમિકા	૨		જમીન વિજ્ઞાન અને કૃષિ રસાયણશાસ્ત્ર
૯	આવશ્યક પોષક તત્વોની ઉણપના ચિન્હો અને તેની અસરો	૧		
૧૦	પોષક તત્વોની છોડની વૃદ્ધિ અને વિકાસ પર હાનિકારક અસરો	૧		
૧૧	ખાતરની શુદ્ધતાની ચકાસણી માટે સરળ પદ્ધતિઓ	૧		
૧૨	ભારત તથા ગુજરાતની જમીનોનું વિસ્તૃત વર્ણન	૧		
૧૩	ખેતી તેમજ બાગાયતી પાકોમાં જમીન ચકાસણી માટે નમુના લેવાની પદ્ધતિ અને જમીન ચકાસણીનું મહત્વ	૧		
૧૪	ક્ષારીય, ભાસ્મીક અને અમ્લીય જમીનનું સંક્ષિપ્તવર્ણન	૧		
૧૫	જમીનમાં પોષક તત્વોના આધારે વર્ગીકરણ, અગત્યના પાકો માટે પોષક તત્વોની ભલામણો તથા જમીન પરીક્ષણ આધારિત ખાતરની ભલામણો	૨		
૧૬	જમીન ચકાસણી આધારિત ખાતરોની ભલામણો માટેના મીટરની (STFR) ઉપયોગીતા અંગે માહિતી	૨		
૧૭	જમીન આરોગ્ય પત્રક: મહત્વ, જમીનનું પરિમાણ અને ભલામણો	૨		
૧૮	જમીન સુધારણા અને અગત્યના જમીન સુધારકો	૧		

૧૯	જૈવિક ખાતરોની અગત્યતા (રાઈઝોબીયમ, એઝોટોબેક્ટર, ફોસ્ફેટ સોલ્યુબિલિટી રાઈઝર્સ, એઝોસ્પિરિલમ, બ્લુ ગ્રીન આલ્ગી) તેમજ જૈવ નિયંત્રકો જેવા કે ટ્રાયકોડર્માનું મહત્વ	૩		વનસ્પતિ રોગશાસ્ત્ર
૨૦	જૈવિક ખાતરો: ઉત્પાદન અને જાળવણી	૧		
૨૧	F.C.O (ફર્ટિલાઇઝર કંટ્રોલ ઓર્ડર)- ૧૯૮૫	૨		
કુલ વ્યાખ્યાન		૩૨		
કુલ કલાક		૩૨		

► **પ્રાયોગિક કાર્યનો વિષય અને પ્રયોગની સંખ્યા:**

અ.નં.	પ્રાયોગિક કાર્યનો વિષય (દરેક પ્રયોગનો સમય ત્રણ કલાક)	પ્રયોગની સંખ્યા	વ્યાખ્યાતાનું નામ, હોદ્દો અને મો. નંબર
૧	જમીન, છોડ, સેન્દ્રિય ખાતર અને રાસાયણિક ખાતરોના નમુનાઓ લેવાની પદ્ધતિ અને તેનું પ્રોસેસીંગ કરવું.	૨	
૨	STFR મીટર દ્વારા જમીન ફળદ્રુપતાની ચકાસણી	૧	
૩	ખાતરમાં રહેલ અશુદ્ધિઓની ચકાસણી માટે ગુણાત્મક પરીક્ષણ	૧	
૪	જમીન ચકાસણીના આધારે ખાતરની માત્રાની ગણતરી	૨	
૫	ચૂના અને જીપ્સમની જરૂરિયાતો નક્કી કરવી	૧	
૬	સૂક્ષ્મ પોષક તત્વો યુક્ત ખાતરો અને આપવાની પદ્ધતિઓ	૧	
૭	પાણીની ગુણવત્તાની ચકાસણી અને તેનું અર્થઘટન	૧	
૮	ફોલીઅરસ્પ્રે કરવા માટે ખાતરોનું દ્રાવણ બનાવવાની પદ્ધતિ	૧	
૯	કમ્પોસ્ટ બનાવવાની પદ્ધતિઓ	૧	
૧૦	કુદરતી સ્ત્રોતોનું સંરક્ષણની ટેકનોલોજી	૧	
કુલ પ્રયોગ		૧૨	
કુલ કલાક		૩૬	

વિસ્તરણ શિક્ષણ નિયામક